

Voorstel voor een kaderbesluit van de Raad ter bestrijding van seksuele uitbuiting van kinderen en kinderpornografie

(2001/C 62 E/25)

COM(2000) 854 def./2 — 2001/0025(CNS)

(Door de Commissie ingediend op 22 januari 2001)

DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

Gelet op het Verdrag betreffende de Europese Unie, inzonderheid op de artikelen 29, 31, sub e), en 34, lid 2, sub b),

Gezien het voorstel van de Commissie;

Gezien het advies van het Europees Parlement;

Overwegende hetgeen volgt:

- (1) Het Actieplan van de Raad en de Commissie met betrekking tot de beste tenuitvoerlegging van de bepalingen van het Verdrag van Amsterdam inzake een ruimte van vrijheid, veiligheid en rechtvaardigheid ⁽¹⁾, de conclusies van de Europese Raad van Tampere, de Commissie in haar Scorebord ⁽²⁾, het Europees Parlement in zijn Resolutie van 11 april 2000 ⁽³⁾ bevatten of roepen op tot wetgevende maatregelen ter bestrijding van seksuele uitbuiting van kinderen en pornografie, inclusief gemeenschappelijke definities, strafbaarstellingen en sancties.
- (2) Het gemeenschappelijk optreden van 24 februari 1997 betreffende de actie ter bestrijding van mensenhandel en seksuele uitbuiting van kinderen ⁽⁴⁾ en het besluit van de Raad ter bestrijding van kinderpornografie op internet ⁽⁵⁾ moeten worden aangevuld met verdere wetgevende maatregelen in verband met het uiteenlopende karakter van de wetgevende benaderingen van de lidstaten, alsook om bij te dragen aan de verdere ontwikkeling van een doeltreffende justitiële samenwerking en een samenwerking op het gebied van rechtshandhaving ten aanzien van seksuele uitbuiting van kinderen en kinderpornografie.
- (3) Het Europees Parlement in zijn Resolutie van 30 maart 2000 ⁽⁶⁾ inzake de mededeling van de Commissie betreffende de tenuitvoerlegging van maatregelen ter bestrijding van kinderseksuïerisme ⁽⁷⁾ herhaalt dat kinderseksuïerisme een strafbaar feit is dat nauw samenhangt met de seksuele

uitbuiting van kinderen en kinderpornografie, waarbij het de Commissie verzoekt om bij de Raad een voorstel voor een kaderbesluit in te dienen met minimumregels betreffende de elementen van deze strafbare handelingen.

- (4) Seksuele uitbuiting van kinderen en kinderpornografie vormen ernstige schendingen van de mensenrechten en het fundamenteel recht van een kind om op harmonieuze wijze te worden opgevoed en tot ontwikkeling te komen.
- (5) Kinderpornografie, een zeer ernstige vorm van seksuele uitbuiting van kinderen, neemt altijd maar toe en raakt steeds meer verspreid door de gebruikmaking van nieuwe technologieën en internet.
- (6) De belangrijke werkzaamheden van internationale organisaties moeten worden aangevuld met die van de Europese Unie.
- (7) Het is nodig dat de ernstige strafbare feiten seksuele uitbuiting van kinderen en kinderpornografie worden aangepakt door een alomvattende benadering waarbij elementen van het strafrecht die alle lidstaten gemeen hebben, inclusief daadwerkelijke, evenredige en afschrikkende sancties, een integrerend deel vormen tezamen met een zo breed mogelijke justitiële samenwerking; overeenkomstig de beginselen van subsidiariteit en proportionaliteit blijft dit kaderbesluit evenwel beperkt tot het minimum dat is vereist om deze doelstellingen op Europees niveau te bereiken, en gaat het niet verder dan wat daartoe nodig is.
- (8) Het is nodig voldoende strenge sancties in te voeren ten aanzien van daders teneinde seksuele uitbuiting van kinderen en kinderpornografie op te nemen binnen de reikwijdte van instrumenten die reeds werden goedgekeurd met het oog op de bestrijding van georganiseerde misdaad, zoals gemeenschappelijk optreden 98/699/JBZ ⁽⁸⁾ inzake witwassen van geld, identificatie, opsporing, bevrizing, inbeslagneming en confiscatie van hulpmiddelen en opbrengsten uit misdaad, alsook gemeenschappelijk optreden 98/733/JBZ ⁽⁹⁾ waarbij deelneming in een criminele organisatie strafbaar wordt gesteld.

⁽¹⁾ PB C 19 van 23.1.1999.

⁽²⁾ COM(2000) 167 def., blz. 4.3 (Bestrijding van alle vormen van misdaad).

⁽³⁾ A5-0090/2000.

⁽⁴⁾ PB L 63 van 4.3.1997.

⁽⁵⁾ PB L 138 van 9.6.2000, blz. 1.

⁽⁶⁾ A5-0052/2000.

⁽⁷⁾ COM(1999) 262.

⁽⁹⁾ Dit kaderbesluit doet geen afbreuk aan de bevoegdheden van de Europese Gemeenschap.

⁽⁸⁾ PB L 333 van 9.12.1998, blz. 1.

⁽⁹⁾ PB L 351 van 29.12.1998, blz. 1.

(10) Dit kaderbesluit moet bijdragen tot de bestrijding van seksuele uitbuiting van kinderen en kinderpornografie door de aanvulling van de instrumenten die werden goedgekeurd door de Raad, zoals gemeenschappelijk optreden 96/700/JBZ ⁽¹⁾ tot vaststelling van een stimulerings- en uitwisselingsprogramma ter bestrijding van mensenhandel en seksuele uitbuiting van kinderen (STOP), gemeenschappelijk optreden 96/748/JBZ ⁽²⁾ tot uitbreiding van het mandaat van de Europol-Drugseenheid, Besluit van de Raad en het Europees Parlement 293/2000/EG ⁽³⁾ inzake het Daphne-programma met betrekking tot preventieve maatregelen ter bestrijding van geweld tegen kinderen, jongeren en vrouwen, gemeenschappelijk optreden 98/428/JBZ ⁽⁴⁾ inzake de totstandbrenging van een Europees justitieel netwerk, het Actieplan tegen illegale en schadelijke inhoud op internet ⁽⁵⁾, gemeenschappelijk optreden 96/277/JBZ ⁽⁶⁾ betreffende een raamwerk voor de uitwisseling van verbindingsmagistraten ter verbetering van justitiële samenwerking tussen de lidstaten van de Europese Unie, en tenslotte gemeenschappelijk optreden 98/427/JBZ ⁽⁷⁾ inzake goede praktijken bij wederzijdse rechtshulp in strafzaken.

HEEFT HET VOLGENDE KADERBESLUIT GOEDGEKEURD:

Artikel 1

Definities

Met het oog op dit kaderbesluit:

- a) betekent „kind” elke persoon beneden de leeftijd van achttien jaar;
- b) betekent „kinderpornografie” pornografisch materiaal dat een visuele afbeelding inhoudt van een kind dat betrokken is bij uitdrukkelijk seksueel gedrag;
- c) betekent „computersysteem” elk apparaat of groep van onderling verbonden apparaten, waarbij een of meer ervan, overeenkomstig een programma, gegevens automatisch verwerkt;
- d) betekent „rechtspersoon” elke entiteit die een dergelijke status geniet in het kader van de toepasselijke wet, met uitzondering van staten of openbare organen bij de uitoefening van hun staatsmacht en internationale organisaties.

Artikel 2

Misdrijven op het gebied van seksuele uitbuiting van kinderen

Elke lidstaat moet de maatregelen nemen die nodig zijn om ervoor te zorgen dat het hieronder bedoeld gedrag strafbaar is:

⁽¹⁾ PB L 322 van 12.12.1996.
⁽²⁾ PB L 342 van 31.12.1996.
⁽³⁾ PB L 34 van 9.2.2000.
⁽⁴⁾ PB L 191 van 7.7.1998, blz. 4.
⁽⁵⁾ PB L 33 van 6.2.1999.
⁽⁶⁾ PB L 105 van 27.4.1996.
⁽⁷⁾ PB L 191 van 7.7.1998.

- a) dwang, uitbuiting, aanzetting, voordeel halen uit de prostitutie van een kind of deze anderszins vergemakkelijken;
- b) een kind betrekken bij seksueel gedrag, wanneer:
 - i) gebruik wordt gemaakt van aanzetting of dwang, geweld of bedreigingen, of
 - ii) geld, andere artikelen met economische waarde of andere vormen van beloning aan een kind worden verstrekt voor seksuele diensten, of
 - iii) gebruik is gemaakt van gezag of invloed ten aanzien van de kwetsbaarheid van het kind.

Artikel 3

Misdrijven op het gebied van kinderpornografie

1. Elke lidstaat moet de maatregelen nemen die nodig zijn om ervoor te zorgen dat het volgende opzettelijk gedrag strafbaar is, en wel onverschillig of daarbij van een computersysteem gebruik wordt gemaakt of niet:

- a) vervaardiging van kinderpornografie, of
- b) verspreiding of toezending van kinderpornografie, of
- c) aanbieden van of anderszins kinderpornografie beschikbaar stellen, of
- d) verwerving en bezit van kinderpornografie.

2. Elke lidstaat moet ook de maatregelen nemen die nodig zijn om ervoor te zorgen dat, onverminderd andere definities in dit kaderbesluit, het in punt 1 bedoeld gedrag strafbaar is wanneer sprake is van pornografisch materiaal dat een visuele weergave behelst van een kind dat bij duidelijk seksueel gedrag betrokken is, tenzij wordt vastgesteld dat de persoon die een kind voorstelde, ouder dan achttien jaar was op het ogenblik dat de afbeelding werd vervaardigd.

Artikel 4

Instigatie, hulp, aanstoking en poging

1. Elke lidstaat moet de maatregelen nemen die nodig zijn om ervoor te zorgen dat de in de artikelen 2 en 3 bedoelde instigatie, hulp of aanstoking strafbaar zijn.

2. Elke lidstaat moet de maatregelen nemen die nodig zijn om ervoor te zorgen dat poging om het misdrijf te plegen dat is bedoeld in de artikelen 2 en 3, lid 1, sub a) tot c), strafbaar is.

Artikel 5

Straffen en bezwarende omstandigheden

1. Elke lidstaat moet de maatregelen nemen die nodig zijn om ervoor te zorgen dat een misdrijf zoals bedoeld in de artikelen 2, 3, lid 1, sub a) tot c) en artikel 4 strafbaar is door middel van daadwerkelijke, evenredige en afschrikkende sancties, inclusief hechtenis met een maximumstraf van niet minder dan vier jaar; voor een misdrijf als bedoeld in artikel 3, lid 1, sub d), mag de gevangenisstraf niet minder dan een jaar bedragen.

2. Onverminderd bijkomende definities in de wetgeving van de lidstaten moet elke lidstaat de maatregelen nemen die nodig zijn om ervoor te zorgen dat een misdrijf zoals bedoeld in de artikelen 2, sub a) en 4 met hechtenis wordt bestraft met een maximumstraf van niet minder dan acht jaar, wanneer:

- het gaat om een kind van jonger dan tien jaar, of
- een en ander bijzondere ruwheid inhoudt, of
- een en ander aanzienlijke opbrengsten meebrengt, of
- een en ander is begaan in het kader van een criminele organisatie.

3. Onverminderd bijkomende definities in de wetgeving van de lidstaten moet elke lidstaat de maatregelen nemen die nodig zijn om ervoor te zorgen dat een misdrijf als bedoeld in de artikelen 2, sub b), en 4 wordt bestraft met hechtenis met een maximumstraf van niet minder dan acht jaar, wanneer:

- het gaat om een kind van jonger dan tien jaar, of
- een en ander bijzondere ruwheid inhoudt.

4. Onverminderd bijkomende definities in de wetgeving van de lidstaten, moet elke lidstaat de maatregelen nemen die nodig zijn om ervoor te zorgen dat een misdrijf als bedoeld in de artikelen 3, lid 1, a) tot c), en 4 strafbaar is, en wel met hechtenis met een maximumstraf die niet minder dan acht jaar mag bedragen, wanneer:

- sprake is van afbeeldingen van een kind van jonger dan tien jaar, of
- sprake is van afbeeldingen van een kind dat is blootgesteld aan geweld of dwang, of
- een en ander aanzienlijke opbrengsten meebrengt, of
- een en ander is begaan in het kader van een criminele organisatie.

5. Elke lidstaat moet ook in overweging nemen om fysieke personen te verbieden om tijdelijk of permanent activiteiten uit te oefenen die samenhangen met toezicht op kinderen, en wel wanneer zij zijn veroordeeld voor een van de misdrijven zoals bedoeld in de artikelen 2, 3 en 4.

Artikel 6

Aansprakelijkheid van rechtspersonen

1. Elke lidstaat moet de maatregelen nemen die nodig zijn om ervoor te zorgen dat rechtspersonen aansprakelijk kunnen worden geacht voor een in de artikelen 2, 3 en 4 bedoeld misdrijf dat ten voordele ervan is begaan door een persoon die individueel optreedt dan wel in het kader van de betrokken rechtspersoon, en die een leidende positie binnen de rechtspersoon bekleedt, welke gebaseerd is op:

- a) bevoegdheid van representatie van de rechtspersoon, of
- b) bevoegdheid om beslissingen te nemen namens de rechtspersoon, of
- c) de bevoegdheid heeft om in het kader van de rechtspersoon controle uit te oefenen.

2. Los van de gevallen bedoeld in lid 1 moet elke lidstaat de maatregelen nemen die nodig zijn om ervoor te zorgen dat rechtspersonen aansprakelijk kunnen worden gesteld wanneer het gebrek aan supervisie of controle door een persoon zoals bedoeld in lid 1 een misdrijf zoals bedoeld in de artikelen 2, 3 en 4 mogelijk heeft gemaakt ten voordele van bedoelde rechtspersoon door een persoon die onder zijn gezag valt.

3. Aansprakelijkheid van rechtspersonen zoals bedoeld in de leden 1 en 2 sluit geen strafrechtelijke procedures uit tegen fysieke personen die optraden als daders, aanstokers of medeplichtigen bij een misdrijf zoals bedoeld in de artikelen 2, 3 en 4.

Artikel 7

Sancties betreffende rechtspersonen

Elke lidstaat moet de maatregelen nemen die nodig zijn om ervoor te zorgen dat een rechtspersoon die overeenkomstig artikel 6 aansprakelijk wordt geacht, strafbaar is door middel van daadwerkelijke, evenredige en afschrikkende sancties, die criminele en niet-criminele boetes dienen te behelzen, naast andere sancties zoals:

- a) uitsluiting van aanspraak op openbare uitkeringen of steun, of
- b) tijdelijke of permanente uitsluiting van commerciële activiteiten, of
- c) plaatsing onder gerechtelijk toezicht, of
- d) gerechtelijke surseance van betaling, of
- e) tijdelijke of permanente sluiting van vestigingen die werden gebruikt voor het plegen van het misdrijf.

*Artikel 8***Rechtspraak en vervolging**

1. Elke lidstaat moet de maatregelen nemen die nodig zijn om zijn rechtspraak af te stemmen op een misdrijf zoals bedoeld in de artikelen 2, 3 en 4, wanneer:
 - a) het misdrijf geheel of gedeeltelijk op zijn grondgebied is gepleegd, of
 - b) de dader een van zijn onderdanen is, of
 - c) wanneer het misdrijf is begaan ten voordele van een rechtspersoon die is gevestigd op het grondgebied van die lidstaat.
2. Een lidstaat kan ertoe besluiten al dan niet slechts in specifieke gevallen of omstandigheden de regels inzake rechtspraak bedoeld in de leden 1, sub b), en c), toe te passen indien het misdrijf buiten zijn grondgebied is gepleegd.
3. Een lidstaat die in het kader van de eigen wetgeving eigen onderdanen niet uitlevert, moet de maatregelen nemen die nodig zijn om zijn rechtspraak om te werken en zonodig misdrijven zoals bedoeld in de artikelen 2, 3 en 4 te vervolgen wanneer deze door eigen onderdanen buiten zijn grondgebied werden gepleegd.
4. De lidstaten moeten het Secretariaat-generaal van de Raad en de Commissie op de hoogte stellen wanneer zij ertoe besluiten lid 2 toe te passen, zonodig met vermelding van de specifieke gevallen of omstandigheden waarin het besluit van toepassing is.
5. Met het oog op de vaststelling van de rechtspraak over een misdrijf als bedoeld in artikel 3, moet het misdrijf worden beschouwd als geheel of gedeeltelijk op het grondgebied van de lidstaat te zijn begaan, wanneer het misdrijf is begaan door middel van een computersysteem waartoe toegang werd verkregen vanuit zijn grondgebied, onverschillig of het computersysteem zich zelf op zijn grondgebied bevindt.

*Artikel 9***Slachtoffers**

Elke lidstaat moet ervoor zorgen dat een slachtoffer van een misdrijf zoals bedoeld in het raam van dit kaderbesluit de nodige rechtsbescherming geniet en voor gerechtelijke procedures in aanmerking komt. De lidstaten moeten er vooral voor zorgen dat crimineel onderzoek en gerechtelijke procedures voor het slachtoffer geen bijkomende schade meebrengen.

*Artikel 10***Samenwerking tussen de lidstaten**

1. Overeenkomstig de toepasselijke conventies, multilaterale en bilaterale overeenkomsten en regelingen moeten de lidstaten elkaar zoveel mogelijk bijstaan met betrekking tot de gerechtelijke procedures in verband met de in dit kaderbesluit bedoelde misdrijven.
2. Wanneer verschillende lidstaten gerechtelijke bevoegdheid hebben met betrekking tot de misdrijven die in dit kaderbesluit zijn bedoeld, moeten die lidstaten mekaar raadplegen met het oog op de coördinatie van hun optreden om op doeltreffende wijze tot vervolging over te kunnen gaan. Daarbij moet passend gebruik worden gemaakt van de bestaande samenwerkingsmechanismen, zoals het netwerk van verbindingsmagistraten en het Europees Justitieel Netwerk.
3. Met het oog op de uitwisseling van informatie in verband met de misdrijven bedoeld in de artikelen 2, 3 en 4, en in overeenstemming met de regels inzake gegevensbescherming, moeten de lidstaten contactpunten instellen of gebruik maken van bestaande samenwerkingsmechanismen. De lidstaten moeten er vooral voor zorgen dat Europol, binnen de grenzen van zijn opdracht, daarbij ten volle wordt betrokken, en dat de medegedeelde contactpunten in het kader van het besluit van de Raad ter bestrijding van kinderpornografie ten volle worden benut.
4. Elke lidstaat moet het Secretariaat-generaal van de Raad en de Commissie op de hoogte stellen omtrent de aangewezen contactpunten met het oog op de uitwisseling van informatie in verband met seksuele uitbuiting van kinderen en kinderpornografie. Het Secretariaat-generaal moet verder alle lidstaten op de hoogte stellen inzake de aangewezen contactpunten.

*Artikel 11***Tenuitvoerlegging**

1. De lidstaten dienen de maatregelen te nemen die nodig zijn om uiterlijk op 31 december 2002 aan dit kaderbesluit te voldoen.
2. Tegen dezelfde datum moeten de lidstaten aan het Secretariaat-generaal van de Raad en de Commissie de tekst toezenden van de bepalingen tot omzetting in hun nationaal recht van de verplichtingen die zijn opgelegd op grond van dit kaderbesluit. De Raad zal uiterlijk tegen 30 juni 2004 op basis van een verslag dat is opgesteld uitgaande van deze informatie en een door de Commissie toegezonden schriftelijk verslag, beoordelen in hoeverre de lidstaten de maatregelen hebben genomen die nodig zijn om aan dit kaderbesluit te voldoen.

*Artikel 12***Inwerkingtreding**

Dit kaderbesluit treedt in werking op de dag van de publicatie ervan in het *Publicatieblad van de Europese Gemeenschappen*.